2232-0013-0

22/9/94

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE L'HABITATION DOUBLE SISE AVENUE DU PARC DE WOLUWE 38-40 (ET DREVE LOUISA CHAUDOIR 4-6) A AUDERGHEM.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Vu la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, notamment l'article 4;

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier, notamment les articles 22, 23 et 41 § 1;

Vu la proposition de la section autonome bruxelloise de la Commission Royale des Monuments et des Sites du 28 janvier 1993;

Vu l'avis du Collège des Bourgmestre et Echevins de la Commune d'Auderghem du 14 janvier 1994;

Vu l'avis de la Députation Permanente du Conseil de la Province de Brabant du 10 mars 1994;

Vu l'avis de la section autonome bruxelloise de la Commission Royale des Monuments et des Sites du 26 avril 1994;

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances émis le 18 août 1994;

Sur proposition du Ministre de la Région de Bruxelles-Capitale ayant les Monuments et les Sites dans ses attributions,

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET GEHEEL VAN DE DUBBELWOONST GELEGEN PARK VAN WOLUWELAAN 38-40 (EN LOUISA CHAUDOIRDREEF 4-6) TE OUDERGEM.

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

Gelet op de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen, inzonderheid op artikel 4;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed, inzonderheid op de artikelen 22, 23 en 41 § 1;

Gelet op het voorstel van de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 28 januari 1993;

Gelet op het advies van het College van Burgemeester en Schepenen van de Gemeente Oudergem van 14 januari 1994;

Gelet op het advies van de Bestendige Deputatie van de Provincieraad van Brabant uitgebracht op 10 maart 1994;

Gelet op het advies van de Brusselse autonome sectie van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 26 april 1994;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën uitgebracht op 18 augustus 1994;

Op voordracht van de Minister van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest belast met Monumenten en Landschappen,

Après en avoir délibéré,

A R R E T E :

Article 1er:
Le présent arrêté règle une matière visée aux articles 3 et 39 de la Constitution.

Article 2:
Conformément aux dispositions de l'article 41 § 1, de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier et en raison de sa valeur historique et artistique, précisée dans la notice annexée au présent arrêté, est classé comme monument, de la totalité de l'habitation double sise avenue du Parc de Woluwe 38-40 (et Drève Louisa Chaudoir 4-6) à Auderghem, connue au cadastre d'Auderghem, 2ème division, section B, 5ème feuille, parcelles n°s 486 L 8 et 486 Z 7.

Na beraadslaging,

B E S L U I T :

Artikel 1:
Door dit besluit wordt een materie geregeld bedoeld bij artikels 3 en 39 van de Grondwet.

Artikel 2:
Overeenkomstig de bepalingen van artikel 41 § 1, van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed en omwille van zijn historische en artistieke waarde, zoals nader bepaald in de nota bijgevoegd aan het besluit, wordt beschermd als monument, het geheel van de dubbel-woonst gelegen Park van Woluwelaan 38-40 (en Louisa Chaudoirdreef 4-6) te Oudergem, bekend ten kadaster te Oudergem, 2de afdeling, sectie B, 5de blad, percelen nrs 486 L 8 en 486 Z 7.

Article 3. - La zone de protection relative au monument décrit ci-dessus comprend les voiries, parties de voiries, ainsi que l'ensemble des parcelles reprises dans le périmètre délimité sur le plan joint au présent arrêté.

Bruxelles, le 22/9/94.

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale.

Charles PICQUE.

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN.

Artikel 3. - De vrijwaringszone met betrekking tot het hierboven vermelde monument betreft de wegenis, gedeelten van de wegenissen evenals het geheel van de percelen opgenomen in de omtrek, afgebakend op het plan in bijlage van dit besluit.

Brussel, 22/9/94.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE L'HABITATION DOUBLE SISE AVENUE DU PARC DE WOLUWE 38-40 (ET DREVE LOUISA CHAUDOIR 4-6) A AUDERGHEM.

DESCRIPTION SOMMAIRE ET JUSTIFICATION DE L'INTERET SELON L'ARTICLE 2, §1er DE L'ORDONNANCE DU 4 MARS 1993

Vu pour être annexé à l'arrêté du
22/9/94

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET GEHEEL VAN DE DUBBELWOONST GELEGEN PARK VAN WOLUWELAAN 38-40 (EN LOUISA CHAUDOIRDREEF 4-6) TE OUDERGEM.

BEKNOPTE BESCHRIJVING EN MOTIVERING VAN HET BELANG VOLGENS ARTIKEL 2, 1ste § VAN DE ORDONNANTIE VAN 4 MAART 1993.

Gezien om bij het besluit van 22/9/94.
gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

PROPOSITION DE CLASSEMENT

Monument:

Commune: Auderghem

Adresse: Avenue du Parc de Woluwe, 38-40/Drève Louisa Chaudoir 4-6

Dénomination particulière:

Références cadastrales: Auderghem, 2e division, section B, 5e feuille, parcelles n°486 L8 et 486 Z7

DESCRIPTION SOMMAIRE:

Maison en double corps construite en 1927 par l'architecte Lucien François pour monsieur et madame Raskin-Wilmaers, d'une part, et madame Mahieu, d'autre part.

Cette maison se dresse sur un terrain en pente attenant à deux rues: l'avenue du Parc de Woluwe et la drève Louisa Chaudoir.
Implantée dans la nature avec une grande sensibilité, elle domine spontanément la verdure. Très fluide, la transition nature-intérieur naît de la succession d'espaces fort différents: intérieur, terrasse coiffée d'un auvent et extérieur.
La façade donnant sur l'avenue du Parc de Woluwe est une succession de surfaces disposées géométriquement, qui se manifestent au travers de pergolas, de balcons et de terrasses.
Il en résulte un jeu d'ombre et de lumière qui confère un certain dynamisme à l'ensemble. Cet agencement n'est pas sans rappeler le cubisme, mais surtout l'architecture de Frank Lloyd Wright. Il suffit pour s'en convaincre d'examiner l'auvent ajouré d'ouvertures carrées, la structure horizontale et l'utilisation d'un élément très verticalisant: la cheminée.
Les petites lampes Art Déco en forme de poutre qui ornent les auvents constituent un ensemble avec la façade.

Le bâtiment est constitué de briques "Belvédère" de trois teintes différentes: rouge, jaune violacé. Elles soulignent les diverses parties renfoncées de la façade, évoquant l'architecture en brique de l'Ecole d'Amsterdam.
Contrairement à la façade qui jouxte l'avenue du Parc de Woluwe, la façade arrière est simple et austère. Enduite de ciment blanc, cette façade contraste totalement avec les briques et le détail de la façade frontale.

Cette maison ne suit pas l'agencement traditionnel, constitué de trois chambres et d'un long couloir. En effet, le hall d'entrée a été déplacé vers le centre (=entrée latérale) et est assez petit.

Il constitue un espace central de circulation où se rejoignent toutes les pièces.
La maison comporte quatre niveaux: sous-sol, rez-de-chaussée (séjour), premier étage (chambres à coucher) et deuxième étage (chambres à coucher).

Sous-sol: Cet étage comporte une buanderie, une cave à provisions, une cave à vins, une cave à charbon et un garage, lequel fut agrandi par la suite.

Rez-de-chaussée: Situé sur le côté du bâtiment, le hall d'entrée donne sur différentes pièces: la cuisine, le petit salon et les chambres à coucher du dessus via l'escalier.
A son tour, le petit salon donne accès à la salle à manger et à un studio.

Premier étage: Cet étage comportait trois chambres à coucher, un boudoir, un petit bureau et une salle de bain. Par la suite, le boudoir fut ajouté aux chambres à coucher et le petit bureau fut aménagé en lingerie.

Deuxième étage: A l'origine, cet étage comportait deux chambres à coucher, mais une chambre fut ajoutée à la suite de rénovations entreprises en 1961. A cette fin, le hall supérieur fut légèrement agrandi et l'escalier, aménagé. Les habitants actuels ont restauré l'escalier dans son état originel et fait réaliser la rampe d'après le modèle sauvegardé au premier étage.

L'agencement intérieur de cette maison n'est pas l'oeuvre de Lucien François.
Par rapport à l'extérieur, l'agencement intérieur dénote une plus grande sobriété.
Les portes du hall d'entrée et l'escalier orné d'une balustrade cubique sont des éléments remarquables.
Une portion de toit fut rajoutée dans les années 1960, ce qui modifia l'aspect de la façade arrière.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2,1° , stipulé dans l'Ordonnance du 4 mars 1993, relative à la conservation du patrimoine immobilier.

Intérêt historique et artistique: Lucien François (1894-1983) compte parmi les représentants du courant lyrique des années ' 20-' 40.
La sensibilité, le lyrisme et l'intimité qui émanent de son architecture témoignent de l'appartenance de Lucien François au courant romantique du modernisme belge. Il fut précédé par A. Pompe, L. Sneyers, F. Bodson et J. Eggerickx, mais se distingue par son apport personnel et son interprétation surprenante de l'art de F.L. Wright.
Lucien François a été fortement impressionné par les oeuvres de Frank Lloyd Wright, auquel le magazine ***Wending*** consacra un numéro entier en 1925.
Cette influence se ressent nettement dans l'implantation du bâtiment.
Un autre point commun est l'élément "cheminée". Chez Wright, la cheminée est le point central de la maison; quant à L. François, il l'utilise comme élément de scission entre les deux maisons.
Il l'élabore toutefois selon le style Art Déco, avec des figures géométriques saillantes.
Malgé ses différents traits stylistiques, la façade constitue un ensemble. Il s'agit d'un bâtiment "moderniste", auquel Lucien François a apporté sa touche personnelle. Cet architect, moderniste romantique, définit son art comme "architecture lyrique".

VOORSTEL TOT BESCHERMING

Monument

Gemeente: Oudergem

Adres : Park van Woluwelaan 38-40/Louisa Chaudoirdreef 4-6

Naam :

Kadastrale gegevens : Oudergem, 2de afdeling, sectie B, 5de blad, percelen nrs. 486 L8 en 486 Z7.

KORTE BESCHRIJVING :

Deze dubbelwoning werd in 1927 gebouwd door architect Lucien François voor de heer en mevrouw Raskin-Wilmaers enerzijds en voor mevrouw Mahieu anderzijds.

De woning is gebouwd op een hellend terrein, dat grenst aan twee straten : de Park van Woluwelaan en de Louisa Chaudoirdreef.
De woning is met uiterste gevoeligheid ingeplant in de natuur en verheft zich spontaan boven het groen.
Er is een vloeiende overgang van de natuur naar de binnenruimte. Deze overgang is ontstaan door opeenvolging van ruimten die erg van elkaar verschillen : binnenruimte, met luifel overdekte terrasruimte, buitenruimte.
De gevel langs de Park van Woluwelaan bestaat uit een aaneenschakeling van geometrisch achter elkaar gelegen vlakken die zich uiten in pergola's, balkons en terrassen. Hierdoor ontstaat er een spel van licht en schaduw, wat een zeker dynamisme creeërt. Het doet denken aan de eigenschappen van het kubisme, maar vooral aan de architectuur van Frank Lloyd Wright, zoals de luifel met vierkante openingen, de horizontale opbouw en het gebruik van een sterk geaccentueerde verticale lijn : de schouw.
De balkvormige art deco lampjes aan de luifels vormen een geheel met de gevel.

Het gebouw is opgetrokken in "Belvèdère" baksteen van drie verschillende tinten : geel - rood - "violacé". Ze accentueren de verschillende inspringende gevelvlakken, refererend aan de baksteenarchitectuur van de Amsterdamse School.
In tegenstelling tot de gevel die grenst aan de Park van Woluwelaan is de achtergevel strak en eenvoudig. De wit gecementeerde gevel staat in volledig contrast met de gedetailleerde bakstenen voorgevel.

De woning is niet opgebouwd volgens het klassieke driekamerplan met een lange gang. De inkomhal wordt verschoven naar het midden (=zijingang) en is vrij klein opgevat.
Het wordt een centrale circulatieruimte waar alle ruimten op aansluiten.
De woning telt vier bouwlagen : kelderverdieping, gelijkvloers

(leefruimte), eerste verdieping (slapen), tweede verdieping (slapen).

Kelderverdieping : Deze bestaat uit een wasplaats, een voorraadkelder, een wijnkelder, een kolenkelder en een garage. Deze werd later vergroot.

Gelijkvloers : Vanuit de inkomhal, die langs de zijkant van het gebouw gelegen is, bereikt men verschillende ruimten. De keuken, het kleine salon en, via de trap, de slaapkamers boven.
Het kleine salon geeft op zijn beurt toegang naar de eetruimte en een studio.

Eerste verdieping : Deze verdieping bevatte drie slaapkamers, een boudoir, een klein bureeltje en een badkamer. De boudoir werd later toegevoegd bij de slaapruimte en het kleine bureeltje werd omgevormd tot linnenkamer.

Tweede verdieping : Oorspronkelijk bestond deze verdieping uit twee slaapkamers. In 1961 kwam er door een verbouwing een kamer bij. Daarvoor werd de bovenhal iets vergroot en werd de trap aangepast. De huidige bewoners hebben deze trap opnieuw in de oorspronkelijke staat hersteld en lieten de trapleuning uitvoeren volgens het model dat nog bewaard was gebleven op de eerste verdieping.

De binneninrichting werd voor deze woning niet uitgetekend door Lucien François.
De binneninrichting is in vergelijking met het exterieur veeleer sober opgevat.
Opmerkelijk zijn de deuren in de inkomhal en de trap met de kubistische balustrade.
In de jaren 1960 is er een dakruimte bijgevoegd, hetgeen de achtergevel veranderde.

Belang van het monument volgens artikel 2, paragraaf 1, bepaald in de Ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerende erfgoed :

Historisch en artistiek belang : Lucien François (1894-1983), is één van de vertegenwoordigers van de lyrische stroming van de jaren '20-'40.
De gevoeligheid van zijn architecturale expressie, het lyrische en de intimiteit getuigen van deelname van Lucien François aan de romantische tendens van de Belgische modernistische beweging. Hij werd hierin voorafgegaan door A.Pompe, L.Sneyers, F. Bodson en J. Eggerickx, maar zijn persoonlijke inbreng en de verbazende interpretatie die hij weergeeft van F.L. Wright.
Lucien François was sterk onder de indruk van de werken van Frank Lloyd Wright waaraan in 1925 het tijdschrift ***Wending*** een volledig nummer wijdde.

Deze invloed vindt men duidelijk terug in de inplanting van het gebouw.
Een ander voorbeeld van gelijkenis is het element 'schouw'. Wright gebruikt de schouw als middelpunt van de woning ;
L. François gebruikt ze als scheiding van de twee woningen. Hij werkt ze echter uit op een art deco-manier, met verspringende geometrische figuren.
Ondanks de verschillende stijlkenmerken vormt de gevel een geheel. Het is een "modernisme" waar Lucien François een eigen karakter aan geeft. Hijzelf typeert het als "lyrische architectuur", een romantisch modernisme.

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE PORTANT CLASSEMENT COMME MONUMENT DE LA TOTALITE DE L'HABITATION DOUBLE SISE AVENUE DU PARC DE WOLUWE 38-40 (ET DREVE LOUISA CHAUDOIR 4-6) A AUDERGHEM.

DELIMITATION DE LA ZONE DE PROTECTION

Vu pour être annexé à l'arrêté du 22/9/94

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Charles PICQUE

Le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé du Logement, de l'Environnement, de la Conservation de la Nature et de la Politique de l'Eau.

Didier GOSUIN.

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

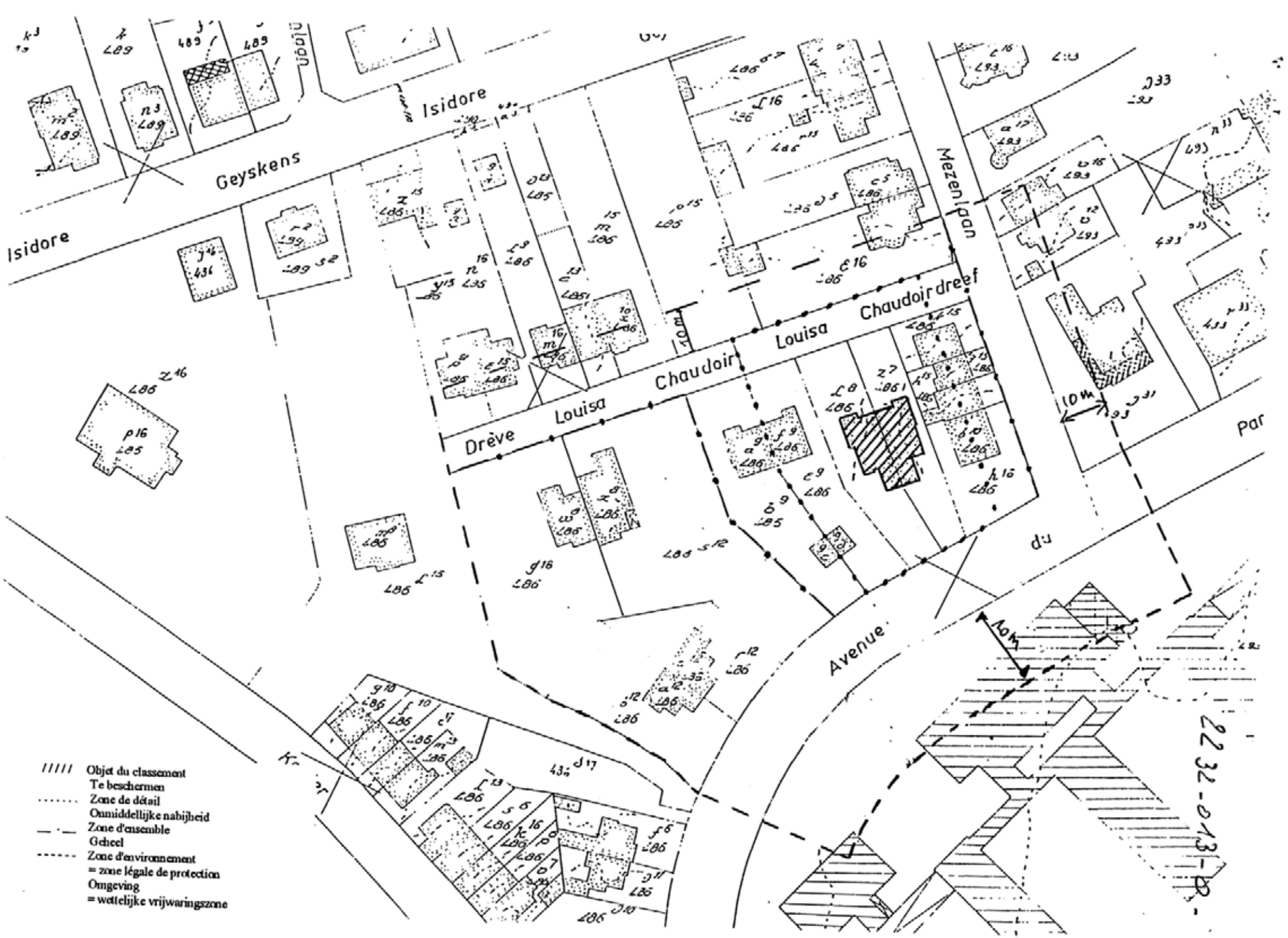
BESLUIT VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST HOUDENDE BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET GEHEEL VAN DE DUBBELWOONST GELEGEN PARK VAN WOLUWELAAN 38-40 (EN LOUISA CHAUDOIRDREEF 4-6) TE OUDERGEM.

AFBAKENING VAN DE VRIJWARINGSZONE

Gezien om bij het besluit van 22/9/94 gevoegd te worden.

De Minister-Voorzitter van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,

De Minister van de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Huisvesting, Leefmilieu, Natuurbehoud en Waterbeleid.

Isidore
Geyskens
Isidore
Mezenlaan
Drève Louisa Chaudoir
Louisa Chaudoir dreef
10m
10m
10m
Avenue
Par
du
Objet du classement
Te beschermen
Zone de détail
Omniddellijke nabijheid
Zone d'ensemble
Geheel
Zone d'environnement
= zone légale de protection
Omgeving
= wettelijke vrijwaringszone